

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta 5 Kokous 2/2023

Pöytäkirja

Aika 23.3.2023, klo 12:30–15:17
Paikka Etäkokous Microsoft Teams
Jakelu Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta 5
Jäsenet (ja varajäsenet) **läsnäolleet tummennetulla**

Olli Ruoho, puheenjohtaja, Eläinten terveys ETT ry
Ilkka Pohjamo, varapuheenjohtaja, Valio Oy

Leena Suojala, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry
(**Marjukka Mattio**, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry)

Jonas Laxåback, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f.
(**Johanna Korpela**, Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry)

Päivi Soppela, Lapin yliopisto
(Pauliina Rautio, Oulun yliopisto)

Jarkko Niemi, Luonnonvarakeskus
(Matti Pastell, Luonnonvarakeskus)

Anna Valros, Helsingin yliopisto
(Jarmo Valaja, Helsingin yliopisto)

Elisa Aaltola, Turun yliopisto
(**Jenna Aarnio**, Turun yliopisto)

Taina Mikkonen, Ruokavirasto
(**Timo Keskinen**, Ruokavirasto)

Minna Lemettinen, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintovirasto
(Laura Haltia, Etelä-Suomen Aluehallintovirasto)

Heidi Kivekäs, Animalia ry
(**Tiina Ollila**, Animalia ry)

Kati White, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry
(Maria Lindqvist, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Jaana Kiljunen, ProAgria Keskusten Liitto ry
(Essi Wallenius, Armenta Benessi)

Tuomas Herva, A-tuottajat
(**Ina Toppari**, Eläinten terveys ETT ry)

Sari Ristaniemi, SOK
(Matti Kalervo, Kesko Oyj)

Timo Niemi, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry
(Tiina Vyyryläinen, Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry)

Susanna Ahlström, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö

Saara Kupsala, pysyvä asiantuntija, eläinsuojeluasiamies
Satu Raussi, sihteeri, Eläinten hyvinvointikeskus EHK, Luonnonvarakeskus
Kirsti Huovinen, Maa- ja metsätalousministeriö
Eeva Loikkanen, Maa- ja metsätalousministeriö, asiantuntija kohdan 8 käsittelyssä

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:31.

2. Kokouksen järjestäytyminen

Todettiin läsnäolijat. Päätettiin käsitellä esityslistan kohta 8 kohdan 5 jälkeen.

3. Edellisen kokouksen, 2.2.2023, pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin 2.2.2023 pidetyn kokouksen pöytäkirja.

4. Ajankohtaista maa- ja metsätalousministeriöstä, *Susanna Ahlström*

Saatiin tiedoksi, että presidentti vahvistaa tänään 23.3.2023 allekirjoituksellaan eläinten hyvinvointilain.

Suomen tavoitteet EU:n eläinten hyvinvointilain kokonaisuudistusta varten on muotoiltu maa- ja metsätalousministeriössä. Tavoitteena on 1) elävien eläinten kuljetusten sijaan kuljettaa lihaa ja sukusoluja, 2) saada aikaan EU:n eläinten hyvinvointimerkki, joka olisi monitasoinen, vapaaehtoinen ja kunnianhimoinen, 3) kieltää selkeästi sikojen hännäntypistus koko EU alueella, 4) saada yksityiskohtaisempi lainsäädäntö niille eläinryhmille, joille ei vielä ole EU tason säädöksiä, kuten lypsylehmät ja kasvatetut kalat sekä 5) säätää koirien ja kissojen kaupallisesta kasvatuksesta EU tasolla, jotta voidaan puuttua laittomaan pentukauppaan ja pentutehtailuun.

EU komissiolta odotetaan esitystä uudeksi eläinkuljetusasetukseksi. Asetuksen keskiössä on eläinkuljetusten enimmäisajoista säätäminen. Teurastamojen ja eläinkuljettajien on tärkeää vastata ministeriön kyselyyn Suomessa toteutuneista eläinkuljetusten kestoista ja kuljetettujen eläinten määristä.

Ensimmäiset eläinten hyvinvointilain nojalla valmisteltavat uudet eläinten hyvinvointiasetukset ovat asetukset eläimille tehtävistä toimenpiteistä ja eläinjalostuksesta. Nämä on tarkoitus saattaa voimaan yhtä aikaa uuden lain kanssa vuoden 2024 alusta. Maa- ja metsätalousministeriö tekee asetuseräluonnokset pohjaksi niistä käytävälle keskustelulle. Sidosryhmille on tarkoitus järjestää kuulemistilaisuuksia ennen asetuseräluonnosten lausuntokierroksia. Pienikokoisia seura- ja harrastuseläimiä koskeva asetuserä pyritään myös uudistamaan piakkoin ja mahdollisesti myös hevosten hyvinvointia koskeva asetuserä. EU:n eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistus teettäneet töitä myös Suomessa jo tämän vuoden puolella.

5. Ajankohtaista eläinsuojeluasiamieheltä, *Saara Kupsala*

FT Marianna Norring on nimitetty asiantuntijan määräaikaiseen virkaan. Hän aloittaa työn huhtikuun alussa ja tehtävä jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka, jolloin myös eläinsuojeluasiamiehen määräaikainen kausi päättyy. Asiantuntija tulee osallistumaan kaikkiin eläinsuojeluasiamiehen tehtäviin tämän vuoden aikana. Eläinsuojeluasiamies on menossa Eläinten hyvinvointikeskuksen kanssa OKRA maatalousnäyttelyyn heinäkuun alussa. Teemana näyttelyssä ovat eläinten käyttäytymistarpeet, jotka liittyvät myös eläinten hyvinvointilain uusiin vaatimuksiin. Vuoden kuluessa

tullaan järjestämään myös webinaari tuotantoeläinten hyvinvoinnin edistämisestä pohjaten uuteen tutkimustietoon. Tämän vuoden pyöreän pöydän keskustelu käydään eläinjalostusteemalla, ja se pidetään syksyllä. Eläinsuojeluasiamies tulee tekemään viran aikaisista tapahtumista, vaikuttamisesta, toimintatavoista ym. koosteen. Eduskunnan ympäristövaliokunta piti eläinten hyvinvointilakilausunnossaan eläinasiavaltuutetun viran vakinaistamista tärkeänä. Maa- ja metsätalousvaliokunta piti myös toimintaa tärkeänä ja totesi, että vakinaisen toiminnan mahdollisuutta tulee selvittää.

6. Neuvottelukunnan toimintasuunnitelma

Käsiteltiin kohtana 7.

Jäsenet lähettivät kokousten väliajalla sihteerille priorisointilistan tärkeimmiksi katsomistaan asioista, joita neuvottelukunnan tulisi tällä kaudella käsitellä. Sihteerin kokosi priorisoinneista taulukon ja lähetti sen ennen kokousta jäsenille. Päätettiin, että yhdistetään tärkeimmäksi nousseeseen kansallisen lainsäädännön seuraamiseen myös EU:n eläinten hyvinvoinnin lainsäädännön uudistus. Päätettiin yhdistää hyvinvoinnin kompensatioihin myös hyvinvointimerkin käsittely. Päätettiin käsitellä kalojen hyvinvoinnin yhteydessä kalojen tainnutus hiilidioksidilla sekä kaupallisesti kalastettavien kalojen lopetus. Päätettiin ottaa erilliseksi aiheeksi hiilidioksiditainnutus sioilla, minkeillä, broilereilla ja munintansa lopettaneilla kanoilla.

7. Eläinasiavaltuutetun virka, kannanotto

Käsiteltiin kohtana 8.

Tehtiin valmiiksi neuvottelukunnan kannanotto eläinasiavaltuutetun viran vakinaistamiseksi. Kannanottoon jätettiin kolme eriävää mielipidettä, kaksi varsinaisilta ja yksi varajäseneltä.

8. Eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteet, Eeva Loikkanen Maa- ja metsätalousministeriö ja Timo Keskinen Ruokavirasto

Käsiteltiin kohtana 6.

Eeva Loikkanen Maa- ja metsätalousministeriöstä esitteli tänä vuonna alkaneen uuden EU maatalouspolitiikan (CAP = Common Agricultural Policy) kauden eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteet. Neuvottelukunnan jäsen Timo Keskinen Ruokavirastosta esitteli eläinten hyvinvointikorvauksen hakuprosessin.

9. Seuraavan kokouksen, 1.6.2023, asialista

Seuraavassa kokouksessa 1.6.2023 neuvottelukunnan jäsen Jarkko Niemi pitää esityksen eläinten hyvinvoinnin parantamisen kannustimista ja mahdollisista esteistä, sisältäen eläinten hyvinvointimerkin, mutta pois lukien eläinten hyvinvointikorvauksen. Toivottiin, että ministeriön edustaja esittelisi tulevien, hyvinvointilain nojalla annettavien, asetusten suunnitelmia.

Syksyn ensimmäisessä kokouksessa käsitellään kalojen hyvinvointia. Tarkemmin toivottiin käsiteltävän kasvatettujen kalojen hiilidioksidi- ja muita tainnutusmenetelmiä, pito-olosuhteita, käsittelyä ja kalastettavien kalojen lopetusta. Asiantuntijoita löytyy Ruokavirastosta, Luonnonvarakeskuksesta ja kalankasvatusliitosta. Syksyn 2023 kokousten ajankohtia ei vielä päätetty.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo. 15:17.

1.6.2023

Olli Ruoho
puheenjohtaja

Satu Raussi
sihteeri